

HRVATSKI ŠKOLSKI MUZEJI

Trg maršala Tita 4, 10000 Zagreb, tel: 01/4855-716, faks: 01/4855-825,
www.hrskolski-muzej.hr, e-mail: hrskolski.muzej@inet.hr

Tip muzeja:	specijalizirani muzej
Vrsta muzeja:	ostalo - školski
Djelokrug:	republički
Godina osnutka:	1901.
Osnivač:	grad Zagreb
Ravnatelj:	Elizabeta Serdar (<i>viši kustos</i>)
Broj stručnih djelatnika:	6

Štefka Batinić (*dipl. knjižničar*), Fredy Fijačko (*viši muzejski tehničar*),
Sonja Gaćina Škalamera (*arhivist, viši kustos*), Vesna Rapo (*viši kustos*),
Lucija Šoda (*kustos*), Branka Ujaković (*kustos*)

1. Skupljanje građe

U 2001. g. broj predmeta u muzejskim zbirka povećao se za 687 i za fascikl arhivske građe.

1.1. Kupnja

- Kupljeno je 12 muzejskih predmeta.

1.3. Darovanje

Na dar je dobiveno ukupno 675 predmeta i fascikl arhivske građe, od toga:

- 115 fotografija
- 97 kom., jedan fascikl (količina arhivske kutije) arhivske građe (diplome, povelja, svjedodžbe, indeks, dokumenti, projektna dokumentacija)
- 182 školska udžbenika i priručnika
- 82 učenička i školska lista
- 199 različitih predmeta: zidne table, ručni radovi, ilustracije...

Od prikupljenih muzejskih predmeta ističe se donacija od 100 zidnih tabli - koloriranih litografija s kraja 19. st., originalne ilustracije za dječji list Radost, rad Stjepana Kukeca, kao i materijali iz ratne škole u Dubrovniku.

Iz donacije zidnih tabli

Odlukom Ministarstva prosvjete i športa RH izdavači imaju obvezu slanja svih izdanja udžbenika i priručnika Hrvatskome školskome muzeju.

2. Zaštita

2.1. Preventivna zaštita

- Očišćeno je oko 500 muzejskih predmeta, provjetravana je tekstilna zbirka i preventivno zaštićena od moljaca.
- Pribavljena arhivska građa razmještena je u kutije i fascikle.
- Preventivno je beskiselinskim papirom i melineks folijom te kamforom zaštićeno 800 uzornika ženskoga ručnog rada iz 19. i s početka 20. st.
- Očišćene su i zaštićene školske klupe i 20 računala.
- Preventivno je zaštićeno 70 zidnih tabli.
- Kontinuirano mjerenje mikroklima u depoima pokazuje znatno odstupanje od dopuštenih vrijednosti, prije svega temperature, ali i vlažnosti (primjerice, u ljetnim mjesecima temperatura doseže i do 36 °C). Zbog toga Muzej već pet godina ističe potrebu instaliranja novih ili popravak starih klimatizacijskih uređaja.
- Nabavljen je arhivski ladičar za čuvaonicu, defensor i 2 sušača zraka za stalni postav.

2.2. / 2.3. Konzervacija i restauracija

- Za potrebe izlaganja na izložbi *Čipka u školi* u Etnografskome muzeju u Zagrebu očišćeno je i restaurirano 5 poculica (koje su radovi učenica s kraja 19. st.).
- U Hrvatski državni arhiv na restauriranje je predano 27 rukopisnih knjiga (Protokoli škola iz 19. st., Zapisnici Hrvatskoga pedagoško-književnoga zbora i Saveza hrvatskih učiteljskih društava).

3. Dokumentacija

3.1. Inventarna knjiga / 3.2. Katalog muzejskih predmeta

U nastavku obrade muzejskih predmeta i izrade potrebne dokumentacije o njima, obavljeno je:

- u zbirka učila inventirano je 488 muzejskih predmeta (nastavna pomagala i učila za nastavu pojedinih predmeta, likovnog stvaralaštva s kraja 19. i početka 20. st. te školske opreme s kraja 19. st.).

3.3. Fototeka

- Fotografski je snimljeno 200 muzejskih predmeta za dokumentaciju, za potrebe izlaganja i tiska, a za dokumentaciju o izložbama i drugim programima Muzeja izrađene su 334 fotografije.

3.5. Videoteka

- Za videoteku je snimljeno ili presnimljeno 245 minuta video-dokumentacije.

3.6. Hemeroteka

- Hemeroteka Muzeja (novinski članci o školstvu iz dnevnog tiska: Večernjeg lista, Jutarnjeg lista, Vjesnika, Novog lista, Slobodne Dalmacije) povećana je za 1.154 jedinice.

3.8. Stručni arhiv

- Vođena je dokumentacija o izložbama i događanjima u Muzeju i izvan njega.
- Popis svih izložaba u Muzeju i izvan njega obrađen je i objavljen u katalogu stalnog postava *Hrvatski školski muzej 1901.-2001.* (E. Serdar).
- Obrada arhiva o stručnim djelatnicima HŠM-a 1901.-2001., popis u katalogu stalnog postava (S. Gaćina-Škalamera).

3.9. Računalna obrada građe

Iz baze prijašnjeg programa za obradu muzejske građe (MODES) konvertirano je 3.250 zapisa u program M++ (kao nepotpun zapis).

- Iz priručne baze u Excelu prebačeno je 7.887 upisanih udžbenika i priručnika te 717 naslova učeničkih i školskih listova u program za obradu knjižne građe K++ (kao nepotpun zapis).
- U priručne računalne baze uneseni su podaci o građi pribavljenoj tijekom godine: o zbirci udžbenika i priručnika, zbirci učeničkih i školskih listova, arhivskoj zbirci, zbirci predmeta, zbirci fotografija.
- Izrađen je popis arhivske građe O.Š. "Davorin Trstenjak" u priručnoj računalnoj bazi - 140 upisa.
- Izrađeni su popisi građe s pojedinih izložbi koje nisu imale kataloge u priručnoj računalnoj bazi.

3.10. Ostalo

- Kroz Knjigu ulaska muzejske, bibliotečne i arhivske građe provedeno je 1.416 jedinica, pojedinačno ili skupno.
- U Knjizi izlaska (radi privremene posudbe) provedene su 243 jedinice, pojedinačno ili skupno.
- Nabavljen je HP SCAN JET, jedan fotoobjektiv.

4. Knjižnica

Pedagoška knjižnica Davorina Trstenjaka otvorena je za korisnike utorkom, srijedom i četvrtkom od 11 do 15 sati. Obrada knjižnog fonda uvjetovana je brojem i zahtjevima korisnika, obavljanjem tekućih poslova nužnih za rad knjižnice (informiranje o novim publikacijama, nabava, vođenje statistike, pisanje zahvala i sl.) te događanjima u Muzeju (izložbe, predavanja, različiti izvanredni poslovi) i izvan Muzeja (stručni skupovi, seminari i sl.).

4.1. Nabava

- U 2001. nabavljeno je i popisano 219 naslova knjiga (241 svezak). Muzeju je darovano 179 naslova (202 sveska), kupljeno ih je 19, a razmijenom je nabavljen 21 naslov. Nabavljeno je i 60 naslova periodičnih publikacija (odnosno 134 pojedinačna svesčića ili broja

časopisa), od toga 50 darivanjem i 10 kupnjom te 21 školsko izvješće (darovano Muzeju).

- U sklopu razmjene (u zemlji i inozemstvu) poslano je 27 naslova.
- Muzej ima pretplatu na 9 naslova tekuće periodike.

4.2. Stručna obrada knjižničkog fonda

- Kompjutorski su popisana 1.652 školska izvješća i 685 rasprava objavljenih u njima.

4.3. Zaštita knjižnične građe

- Pet knjiga iz zaštićenog fonda (rara) predano je na restauriranje Središnjem laboratoriju za konzervaciju i restauraciju Hrvatskoga državnog arhiva.
- Preliminarano je zaštićeno (i presignirano) 1510 školskih izvješća.

4.5. Ostalo

- U knjižnici je radilo 745 korisnika, korištena je 731 knjiga i 855 svezaka periodike, telefonom su dane 122 informacije.
- Uz katalog *Od slikovnjaka do Vragobe...* objavljen je Prilog bibliografiji slikovnica do 1945. (Š. Batinić, B. Majhut).
- Ministarstvo kulture RH otkupilo je 100 svezaka kataloga *Od slikovnjaka do Vragobe...* koji su poslani u knjižnice u Hrvatskoj.
- Obrada i popis izdanja Muzeja 1901.-2001. objavljen je u katalogu stalnog postava *Hrvatski školski muzej 1901.-2001.* (Š. Batinić).

5. Stalni postav

Stalni postav otvoren je radnim danima (osim ponedjeljka i blagdana) od 10 do 17 sati, subotom i nedjeljom od 10 do 13 sati.

Postav se sastoji od onih izložbenih cjelina: Školska učionica potkraj 19. st., Učila (početno čitanje i pisanje, matematika, vjeronauk, prirodopis, fizika i kemija, povijest i zemljopis), Osnovno školstvo, Srednje i visoko školstvo, Učiteljske udruge, Razvoj pedagoške misli u Hrvatskoj, Likovno stvaralaštvo, Ženski i muški ručni rad, "Pariška soba", Radna soba književnika Mate Lovraka.

- Za doprinos muzejskoj djelatnosti u gradu Zagrebu otvorenjem stalnoga postava fundusa Hrvatski je školski muzej 2001. g. gradonačelnik Zagreba Milan Bandić odlikovao Medaljom grada Zagreba.
- Muzeju je odlukom predsjednika Republike Stjepana Mesića dodijeljena i Povelja Republike Hrvatske.

6. Stručni rad

Stručni rad ponajprije je bio vezan za rad na Stručno-znanstvenom skupu s međunarodnim sudjelovanjem *Školstvo u 20. stoljeću*, uz istraživanje i pisanje kataloških jedinica, povijesnih bilješki, uvodnih tekstova te dodatnih priloga za katalog stalnog postava *Hrvatski školski muzej 1901.-2001.* te za obradu predmeta iz muzejskih zbirki koji su izlagani na tematskim izložbama.

6.1. Ekspertize

Istraživanja je i priređivana građa za korisnike te obavljen izbor, izrada kataloških jedinica i posudbene dokumentacije za izložbe srodnih ustanova, za predavanja te za različita snimanja i predstavljanja.

6.2. Posudbe

Tijekom 2001. Muzej je posudio srodnim ustanovama, ponajviše za izložbe na kojima je i surađivao, 200 muzejskih predmeta. Posudbi

predmeta prethodio je izbor građe, izrada kataloških jedinica te priprema posudbene dokumentacije.

Predmeti su posuđeni za izložbe:

- *Retrospektivna izložba Ljudevita Šestića*, UP, Zagreb
- *Kroz povijest zagorskih naselja*, Gornja Stubica
- *220 godina škola u Sisku*, Sisak

Građa za objavljivanje snimana je, primjerice, za:

- monografiju *Karlobag 1251.-2001.*, 2 rukopisne knjige
- monografiju o Bizovcu, 3 fotografije iz dokumentacije o školstvu
- knjigu o tiskarstvu u Hrv. Kostajnici, 10 dokumenata.

Građom iz muzejskih zbirki koristilo se 78 korisnika. Ponajviše se istraživala prošlost pojedinih škola, korisnicima je dano na uvid 410 različitih materijala.

- Oko 260 osoba dobilo je obavijesti (usmene ili pismene) od stručnog osoblja o zbirkama, odnosno o istraživanim temama.
- U fotokopiraonici je izrađeno oko 20.000 kopija.

6.3. Djelovanje u strukovnim društvima

- V. Rapo: Hrvatsko društvo folklorista (predsjednica, organizatorica stručno-znanstvenih skupova, urednica svih izdanja Društva), Hrvatsko etnološko društvo, Hrvatsko muzejsko društvo, Kulturno društvo "M. Š. Freiburger", Matica hrvatska (član Radnik), Hrvatsko-izraelsko društvo prijateljstva
- S. Gačina-Škalamera: Hrvatsko arhivističko društvo, Hrvatsko muzejsko društvo
- E. Serdar: Hrvatsko muzejsko društvo / Sekcija za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju
- Š. Batinić: Hrvatsko muzejsko društvo / Sekcija za muzejsku dokumentaciju, Hrvatsko knjižničarsko društvo
- B. Ujaković: Hrvatsko muzejsko društvo / Sekcija za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju
- L. Šola: Hrvatsko muzejsko društvo
- HŠM kolektivni je član Hrvatskoga nacionalnog komiteta ICOM-a.

6.4. Sudjelovanje na kongresima, seminarima

- 9th International Symposium for School Museums and School Historic Collections, Bad Leonfelden (Austrija), 19.-22. srpnja 2001., izlaganja o temama:
 - *Pariška soba stoljeće poslije - Paris Room - a Century Later* (V. Rapo)
 - novi postav Hrvatskoga školskog muzeja (Š. Batinić, E. Serdar)
 - sudjelovanje izložbama, (v. toč. 9.) (Š. Batinić, B. Ujaković, E. Serdar).
- Znanstveni skup *V. međunarodni festival čipke*, Lepoglava, rujna 2001., izlaganje o temi: *Čipka u stručnim i obrtnim školama kontinentalne Hrvatske* (V. Rapo)
- *I. skup muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem*, Pula 14.-16. lipnja 2001., izlaganje o temi: *Hrvatski školski muzej - mjesto i odgoja i obrazovanja* (E. Serdar)

6.5. Publicistička djelatnost

- Ujaković, Branka. *Počeci udžbenika u Hrvatskoj*. // Zmo: časopis za obitelj, vrtić i školu, 45-46 (2001), 5-8.
- Ujaković, Branka. *Zaviri u staru učionicu i gombaonicu*. // Zvrk, 1 (2001.)
- Serdar, Elizabeta. *Od pločice i krede do računalnoga zaslona*. *Von Schultafel und Kreide zum Computerbildschirm* // Euro City: putna

revija Hrvatskih željeznica. *Reisemagazin der Kroatischen Eisenbahnen*, 4 (2001), 58-61.

6.6. Stručno usavršavanje

- Sudjelovanje u radu seminara MDC-a te položen stručni ispit za stjecanje zvanja kustosa, pismeni rad o temi: *Pčelarstvo u prirodoslovnoj obuci pučkih škola* (L. Šoda)
- Praćenje I. skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem, Pula (B. Ujaković, E. Serdar)
- Praćenje međunarodnoga stručnog skupa *Muzejske publikacije i novi mediji* (V. Rapo)
- Praćenje predavanja T. Mušnjak *Uloga konzerviranja i restauriranja u zaštiti pisane baštine* (S. Gačina Škalamera)
- Praćenje predavanja D. Pilipović *Nove mogućnosti Središnjeg laboratorija za konzervaciju i restauraciju HDA u Zagrebu* (S. Gačina-Škalamera)
- Seminar zaštite na radu u organizaciji Zavoda za istraživanje i razvoj sigurnosti o zaštiti na radu (F. Fijačko)
- Praćenje predavanja Z. Jajčevića u sklopu projekta *Jačajmo se* (B. Ujaković)
- Praćenje predavanja na tečaju za djelatnike u pismohranama u organizaciji Državnog arhiva u Zagrebu (S. Gačina-Škalamera)
- Praćenje konferencije *Strategija kulturnog razvika Hrvatske*, u organizaciji Ministarstva kulture RH, Trakošćan (E. Serdar)
- Praćenje predavanja P. Cannon-Brooksa *Museum Management Today*, HŠM (svi stručni djelatnici)
- Praćenje predavanja T. Sokolovskog o Muzeju A. Warhola, HŠM (svi stručni djelatnici)
- Praćenje predavanja H. Ameln-Haffke *Zvuk i vizija ili kako gledati umjetnost slušanjem očima i gledanjem ušima* (B. Ujaković).

6.7. Tečajevi, studijska putovanja

- Stručno putovanje u Dvorac Trakošćan, u Galeriju Ranger Lepoglava, u Gradski muzej u Varaždinu (svi djelatnici)
- Stručno putovanje u Ljubljani: Šolski muzej, Mestni muzej, Muzej novije zgodovine (V. Rapo, L. Šoda, E. Serdar)

6.8. Stručna i znanstvena obrada muzejske građe

- Kataloška obrada i opisi građe stalnog postava za katalog, povijesne bilješke uz dio građe, uvodni tekstovi uz cjeline Školska učionica potkraj 19. st., Učila prema nastavnim predmetima (početno čitanje i pisanje, jezici, matematika, vjeronauk, prirodopis, fizika i kemija, povijest i zemljopis), Osnovno školstvo, Srednje i visoko školstvo (srednje škole, obrazovanje učitelja, sveučilište), Učiteljske udruge, Razvoj pedagoške misli u Hrvatskoj, Likovno stvaralaštvo, Ženski i muški ručni rad, "Pariška soba", Radna soba književnika Mate Lovraka), o osnutku i razvoju muzeja, popis stručnih djelatnika od osnutka Muzeja, popis izdanja Muzeja, popis izložaba Muzeja za katalog stalnog postava (posao obavile stručne djelatnice prema zbirkama).
- U suradnji sa Znanstveno-obrazovnim programom snimljena je polusatna emisija o Hrvatskome školskome muzeju iz ciklusa Pamćenje naroda (sinopsis E. Serdar, izbor građe kustosa prema zbirkama).

6.11. Stručna pomoć i konzultacije

- Stručna obrada i priprema materijala za izradu web stranica HŠM-a za tvrtku Ador
- Konzultacije i stručna pomoć strankama i studentima pri korištenju građom za pisanje diplomskih i magistarskih radova te doktorskih disertacija

- Stručna pomoć školama pri pisanju spomenica i proslavama godišnjica škola
- Rad na Projektu izrade muzeološke koncepcije novog stalnog postava Muzeja grada Iloka, u organizaciji Ministarstva kulture (S. Gaćina-Škalamera)
- Rad u Organizacijskom odboru I. skupa muzejskih pedagoga s međunarodnim sudjelovanjem te u pripremama za II. skup koji će se održati u Zadru (dopredsjednica E. Serdar)
- Rad u prosudbenoj komisiji za slanje dječjih likovnih radova za 29. međunarodnu izložbu dječjih umjetnosti u Lidicama (V. Rapo)
- Rad u Organizacijskom odboru i pripremama V. međunarodnog festivala čipke u Lepoglavi (V. Rapo)
- Rad u školskom odboru Škole primijenjene umjetnosti i dizajna (E. Serdar)

6.13. Ostalo

- Rad u uredništvima kataloga stalnog postava, kataloga izložaba, zbornika
- Priprema stručno-znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem

7. Znanstveni rad

Uz stručni rad kustosi Muzeja nastavili su istraživanja na pojedinim područjima.

- Povijest predškolskoga institucionalnog odgoja, škologradnja u Zagrebu - osnovne škole (E. Serdar)
- Katastar Osijeka od druge pol. 18. do poč. 20. st., gradnja srednjih škola u Zagrebu (S. Gaćina-Škalamera)
- Ženski i muški ručni rad, stručno školstvo, židovske konfesionalne škole, kulturno-povijesno naslijeđe Židova u Hrvatskoj (V. Rapo)
- Pčelarstvo, računala u početnoj nastavi matematike (L. Šoda)
- Pučkoškolski udžbenici (B. Ujaković)
- Obrazovanje učitelja (Š. Batinić)

7.2. Publicirani radovi

- Batinić, Štefka; Majhut, Berislav. *Od slikovnjaka do Vragobe: hrvatske slikovnice do 1945.* Zagreb: Hrvatski školski muzej, 2001.
- Batinić, Štefka; Gaćina-Škalamera, Sonja; Rapo, Vesna; Serdar, Elizabeta; Ujaković, Branka. *Hrvatski školski muzej 1901.-2001.:* katalog stalnog postava. Zagreb: Hrvatski školski muzej, 2001.
- Rapo, Vesna. *Čipka u školi: čipkarske tehnike u nastavnim planovima i programima pučkih, stručnih, obrtnih i učiteljskih škola kontinentalne Hrvatske.* Lepoglava; Zagreb: Turistička zajednica grada Lepoglave; Hrvatski školski muzej, 2001.

8. Stručni znanstveni skupovi u organizaciji i suorganizaciji muzeja

8.1. Znanstveni skupovi /8.2. Stručni skupovi

- Stručno-znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem *Školstvo u 20. stoljeću*
Vrijeme održavanja: 25.-27. listopada
Mjesto održavanja: Zagreb, velika dvorana Školske knjige
Kratak opis: skup je organiziran u povodu obilježavanja 100. obljetnice Hrvatskoga školskog muzeja. Prisustvovalo mu je 38 sudionika iz Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Austrije, Slovačke. Skup su financirali Gradski ured za kulturu, Ministarstvo prosvjete

i športa RH i Ministarstvo znanosti i tehnologije RH. Izlaganja su održali ugledni stručnjaci za područje školstva iz zemlje i susjednih zemalja (dr. V. Strugar-ministar prosvjete i športa, I. Vavra-zamjenik ministra, dr. H. Vrgoč-predsjednik Hrv. pedagoško-književnoga zbora, dr. A. Vukasović, dr. V. Previšić-pročelnik Odsjeka za pedagogiju FF-a, dr. J. Pivac, dr. E. Protner, dr. L. Dobronić...).

Stručne djelatnice Muzeja sudjelovale su s temama:

- S. Gaćina-Škalamera: *Dinamika razvoja osnovnih i srednjih škola u Hrvatskoj 1900.-1941.*
- V. Rapo: *Konfesionalne škole u kontinentalnoj Hrvatskoj*
- Š. Batinić: *Hrvatski školski sustav u 20. stoljeću*
- B. Ujaković: *Udžbenici za opismenjavanje odraslih u prvoj polovici 20. stoljeća*
- E. Serdar: *Prinos Hrvatskoga školskog muzeja razvitku hrvatskoga školstva*

9. Izložbena djelatnost u Muzeju

- *Izložba školskih listova osnovnih i srednjih škola - Lidrano 01*
Zagreb, Hrvatski školski muzej
Vrijeme trajanja: 4. - 6. travnja
Autor likovnog postava: F. Fijačko
Opseg: 64 naslova (68 kom) učeničkih i školskih listova
Vrsta: edukativna, informativna
Tema: u sklopu susreta literarnoga, dramskog i novinskog stvaralaštva učenika osnovnih i srednjih škola grada Zagreba Gradski ured za obrazovanje i šport u suradnji s Muzejem organizira izložbu radova koji nakon toga ostaju u Zbirci učeničkih i školskih listova.
Korisnici: djeca, odrasli (nastavnici)
- *Od slikovnjaka do Vragobe: hrvatske slikovnice do 1945.*
Hrvatski školski muzej; Čitaonica V. Nazora (Kustošija); Knjižnica M. Držića
Vrijeme trajanja: 27. ožujka - 15. travnja; 18. listopada - 3. studenog; 6. studenog - 11. prosinca
Autori stručne koncepcije: Štefka Batinić; Berislav Majhut
Autori likovnog postava: Š. Batinić; B. Majhut
Opseg: 27 panoa (više od 150 skeniranih, povećanih ilustracija i 10 slikovnica)
Vrsta: retrospektivna, edukativna, pokretna
Tema: povijesni razvoj hrvatskih slikovnica - hrvatski i europski kontekst, pisci, ilustratori, teme, pedagoški aspekt, prilog bibliografiji slikovnica do 1945.
Korisnici: odrasli (povjesničari književnosti, studenti, odgovitelji, učitelji) i djeca
- *Jačajmo se u školama*
Hrvatski školski muzej, Zagreb.; Bad Leonfelden (Austrija), Kongresna dvorana
Vrijeme trajanja: 19. travnja - 18. svibnja; 19.- 22. srpnja
Autorica stručne koncepcije: Branka Ujaković
Autorica likovnog postava: B. Ujaković
Opseg: 15 panoa, 2 vitrine (povećane fotografije, knjige i časopisi, predmeti), izložba smanjenog opsega s prikazom igraonica za Austriju
Vrsta: edukativna, povijesna
Tema: izložbom su predstavljeni sami počeci tjelesnog odgoja u školama, osposobljavanje učitelja za predmet gimnastike, pokazano je kako je izgledala nastava tjelovježbe neposredno nakon njezina uvođenja kao obvezatnog predmeta u naše škole (1874. g.). Uz izložbu su održane radionice za djecu u kojima su predočene neke

stare tjelovježbene igre te predstavljen olimpijac Tomislav Smoljanović. Izložba je dio zajedničkog projekta zagrebačkih muzeja *Jačajmo se*, voditelj kojega je bio Hrvatski sportski muzej. Korisnici: djeca, odrasli

- *Hrvatski školski muzej u Zagrebu - novi stalni postav*
Bad Leonfelden (Austrija), Kongresna dvorana (u sklopu 9. međunarodnog simpozij školskih muzeja)
Vrijeme trajanja: 19. - 22. srpnja
Autorice stručne koncepcije: Štefka Batinić i Elizabeta Serdar
Autorice likovnog postava: Š. Batinić i E. Serdar
Opseg: 6 panoa (20 povećanih fotografija, tekstovi)
Vrsta: informativna, pokretna
Tema: predstavljanje novoga stalnog postava Hrvatskoga školskog muzeja
Korisnici: sudionici 9. međunarodnog simpozija školskih muzeja i školskih zbirki
- *Spriječimo pasivno pušenje*
Hrvatski školski muzej, Zagreb
Vrijeme trajanja: 18. lipnja - 8. listopada
Autor likovnog postava: Fredy Fijačko
Opseg: 30 panoa, 65 radova
Vrsta: umjetnička, edukativna, skupna
Tema: likovni radovi djece o štetnosti pušenja. Organizatori: Ministarstvo zdravstva RH i Ministarstvo prosvjete i športa RH. Izložba je prvotno postavljena u Studentskom centru u povodu 10. konferencije *Zdravlje ili pušenje* uz Svjetski dan nepušenja, 31. svibnja.
Korisnici: djeca i odrasli
- *Sto godina Hrvatskoga školskog muzeja*, izložba u povodu 100. obljetnice
Hrvatski školski muzej, Zagreb
Vrijeme trajanja: 25. listopada - 16. studenog
Autorice stručne koncepcije: Štefka Batinić, Vesna Rapo i Elizabeta Serdar
Autorice likovnog postava: Š. Batinić, V. Rapo, E. Serdar
Opseg: 25 panoa (fotografije, arhivska građa, naslovnice publikacija, dokumentacija...)
Vrsta: povijesna, informativna
Tema: presjek rada Hrvatskoga školskog muzeja u povodu njegove 100. obljetnice postojanja
Korisnici: odrasli i djeca
- *Svijet bez nasilja*
Hrvatski školski muzej, Zagreb
Vrijeme trajanja: 20. studenog - 10. prosinca
Opseg: 78 radova
Vrsta: umjetnička, edukativna, skupna
Tema: u organizaciji udruge Amnesty international Hrvatske u 137 hrvatskih škola organiziran je natječaj na koji je pristiglo 500 radova na temu zaštite djece od zlostavljanja.
Korisnici: djeca, odrasli
- *Čipka u školi*
Galerija Ranger, Lepoglava; Zagreb, Hrvatski školski muzej
Vrijeme trajanja: 27. rujna - 27. listopada; 20. prosinca 2001. - 11. veljače 2002.
Autorica stručne koncepcije: Vesna Rapo
Autorica likovnog postava: V. Rapo
Opseg: 158 izložaka

Vrsta: povijesna, studijska

Tema: razvoj čipkarskih tehnika u nastavnim planovima i programima pučkih, stručnih, obrtničkih i učiteljskih škola kontinentalne Hrvatske te analiza uzornika istih tehnika. Uz izložbu su održane radionice za djecu te predavanja za studente etnologije.

Korisnici: sudionici međunarodnog festivala čipke u Lepoglavi, odrasli i djeca

Događanja u muzeju:

- Posredovanjem Veleposlanstva Češke Republike, tj. Ministarstva prosvjete i športa RH, Hrvatski školski muzej poslao je 38 likovnih radova djece iz Hrvatske na 29. međunarodnu izložbu dječjeg likovnog stvaralaštva Lidice 2001., održanu u lipnju 2001. u Lidicama. U Muzej su pristigla priznanja (17 priznanja/diploma, 1 medalja) učenicima iz Hrvatske.
- Posredovanjem Veleposlanstva Japana, a u suradnji sa zagrebačkim osnovnim školama OŠ Malešnica i OŠ Ante Kovačića, Hrvatski školski muzej poslao je 9 likovnih radova za 3. međunarodnu izložbu dječje umjetnosti u Nariti (Japan) 2000. godine, na kojoj je sudjelovalo 30-ak zemalja iz cijelog svijeta. U Muzeju je održana dodjela pristiglih priznanja 5. lipnja 2001.

10. Izdavačka djelatnost

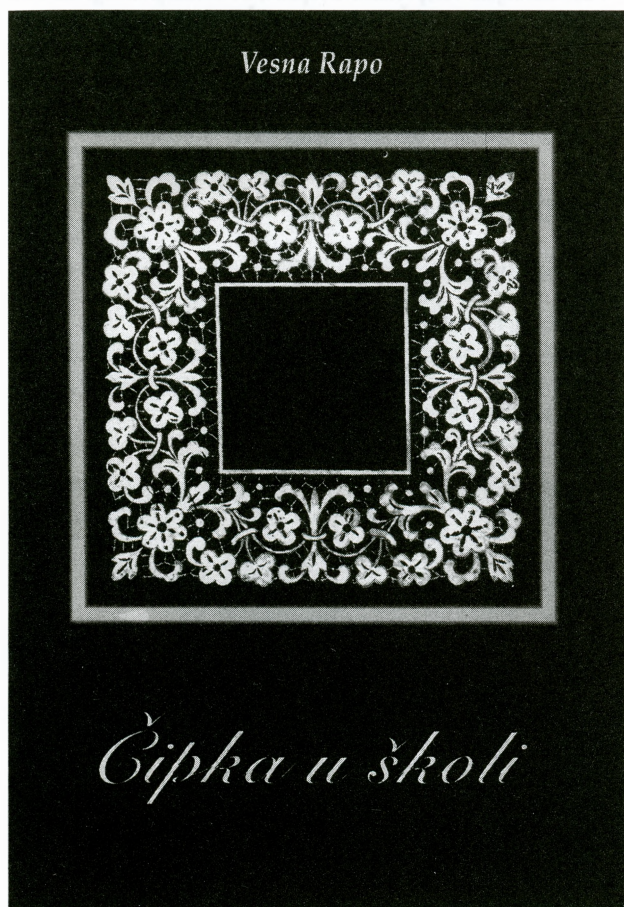
10.1. Tiskovine

- Uz izložbu *Od slikovnjaka do vragobe:*
 - katalog izložbe: Batinić, Štefka; Majhut, Berislav. *Od slikovnjaka do Vragobe: hrvatske slikovnice do 1945.* Zagreb: Hrvatski školski muzej, 2001. (96 str., ilustracije c/b i u boji)
 - pozivnica, plakat.

Naslovnica kataloga stalnog postava,
Hrvatski školski muzej 1901 - 2001.

- Uz 100. obljetnicu Muzeja:
 - katalog: Batinić, Štefka; Gačina-Škalamera, Sonja; Rapo, Vesna; Serdar, Elizabeta; Ujaković, Branka; *Hrvatski školski muzej 1901.-2001. : katalog stalnog postava*. Zagreb: Hrvatski školski muzej, 2001. (304 str., 200 ilustracija u boji, fotografije F. Fijačko, D. Pomykalo)
 - deplijan izložbe Sto godina HŠM-a, bilježnice, fascikli, kuverte, vrećice, sažeci izlaganja na hrvatskome i engleskom jeziku, razglednica.
- Uz izložbu *Čipka u školi*:
 - katalog (suizdavač): Rapo, Vesna. *Čipka u školi: čipkarske tehnike u nastavnim planovima i programima pučkih, stručnih, obrtnih i učiteljskih škola kontinentalne Hrvatske*. Lepoglava; Zagreb: Turistička zajednica grada Lepoglave; Hrvatski školski muzej, 2001. (88 str., ilustracije c/b i u boji, fotografije F. Fijačko)
 - pozivnica, plakat.

Naslovnica kataloga *Čipka u školi*

10.2. Audiovizualna građa

- Snimljena je videokaseta emisije iz serije Pamćenje naroda, posvećena 100. obljetnici Hrvatskoga školskog muzeja

10.3. Elektroničke publikacije

- Izrađene su web stranice stalnog postava Muzeja.

11. Edukativna djelatnost

- Muzej je sudjelovao u zajedničkom odgojno-obrazovnom projektu 24 muzejsko-galerijske ustanove pod nazivom *Jačajmo se*, koji je vodio Hrvatski športski muzej.

11.1. Specijalna vodstva

- Stručna vodstva grupa učenika po stalnom postavu prema najavama: 55.
- Organizirana su i specijalna vodstva za studente pedagogije i etnologije, za kolege iz srodnih institucija.

11.2. Predavanja

- Predavanja za studente etnologije (V. Rapo)
- Predavanja *Stare hrvatske slikovnice*, Čitaonica V. Nazora (Š. Batinić)
- Nastavljen je ciklus predavanja istaknutih muzeologa u suradnji s Hrv. muzejskim društvom, Hrv. nacionalnim komitetom ICOM-a i Katedrom za muzeologiju FF-a:
 - dr. Peter Cannon-Brooks, međunarodni savjetnik za muzeje i urednik časopisa *The International Journal of Museum Management and Curatorship: Museum Management Today (Upravljanje muzejima danas)*, 24. travnja 2001.
- Predstavljanje Hrvatskoga školskog muzeja u Dječjoj knjižnici Marina Držića; predavanje za djecu s odabirom muzejskih predmeta (B. Ujaković). U istom je prostoru izložbom predstavljen i stalni postav muzeja (8 panoa).

11.3. Radionice i igraonice

- Uz tematske izložbe (*Od slikovnjaka do Vragobe, Jačajmo se, Čipka u školi, stalni postav*) održavane su dječje igraonice koje su kustosi vodili samostalno ili u suradnji s ostalim stručnjacima.

11.5. Ostalo

- Nagradna igra za vrijeme školskih praznika u povodu 100. rođendana Muzeja

12. Odnosi s javnošću

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Djelatnici Muzeja svojim su prilozima o stogodišnjici Muzeja, stalnom postavu, stručno-znanstvenom skupu te tematskim izložbama sudjelovali u emisijama radijskih i televizijskih programa (HTV –Znanstveni, Obrazovni program, Informativni program, Dobro jutro Hrvatska, Mali, veliki svijet, Županijska panorama, Hrvatska danas, Radio 101, Obiteljski radio, Katolički radio, Radio Sljeme, HR I. program, II. program...).

12.4. Promocije i prezentacije

- Promocija: Muzej je predstavljen na Internetu na stranicama www.hrskolski-muzej.hr u travnju 2001.
- Promocija kataloga stalnog postava muzeja održana je u listopadu 2001.

12.6. Djelatnost klubova i udruga

- Suradnja s institucijama i udrugama: s Amnesty International Hrvatske, Akademijom odgojnih znanosti Hrvatske, Gradskim uredom za obrazovanje i šport, Hrv. društvom vizualno-likovne kulture, Hrvatskom udrugom nastavnika likovne kulture, Klubom klasičara...
- Muzej je dobio zahvalnicu Gradskog ureda za obrazovanje i šport za pomoć pri organiziranju školskih susreta Lidrano (izložbe školskih listova).

13. Marketinška djelatnost

- Dopisi, kontakti i dogovori s potencijalnim sponzorima kataloga stalnog postava i tematskih izložaba
- Kontakti radi priloga o muzeju s Jutarnjim listom, Večernjim listom, Vjesnikom, Školskim novinama, Novim listom, Slobodnom Dalmacijom, Vijencem, Zagrebačkom 7, Turist plusom, Radio Sljemenom...

14. Ukupan broj posjetitelja

Muzej (tj. događanja u organizaciji Muzeja) tijekom 2001. godine posjetilo je 5.560 osoba, najviše učenika osnovnih škola.

15. Financije

15.1. Izvori financiranja

Ukupno odobrena sredstva:

RH	1,93 %
Lokalna samouprava	97,25 %

Vlastiti prihod	0,66 %
Sponzorstvo i donacije	0,16 %

Programska sredstva

Gradski ured za kulturu	85,18 %
RH (ministarstva)	13,70 %
Sponzorstvo i donacije	1,12 %

15.2. Odnos troškova za materijalne i programske djelatnosti (u %) u odnosu prema ukupnom prihodu Muzeja

Programska	16,24 %
Materijalni troškovi (bez plaća)	15,54%

16. Ostalo

- Održane su 4 sjednice Upravnog vijeća, te 10 sjednica Stručnog vijeća HŠM-a.